

Život a smrť

Prvý nádych a už plačeš
Keď spoznávaš svet
Sú okamihy osudu
Veľa ciest kľukatých
Skúseností
Boj, boj až do smrti
Posledný výdych
Koniec
Toľko slz – len pre teba
I kvety plačú
Vybral si si tú ťažšiu
Cestu osudu
Zrazu sme si všetci rovní
Nezáleží na vzdelaní
Ani na skúsenostiach
Všetci
Sa vznášame pod zemou
Smrť nás nehľadá, čaká
Berie všetko
Medzi živými
Zanechá iba spomienky
Nevie odpúšťať
Je vykúpením pre telo i ducha
Dostal si novú šancu
Postav sa
Buď pripravený

Meno a priezvisko: Jaroslav Šolc
Dátum narodenia: 28. 9. 1992
Vek: 18
Adresa: Dúbravka 115
07215
Mobil: 0915771098
Škola: CSOŠ sv. Cyrila a Metoda Michalovce, Tehliarska 2
Trieda: III.A

III. kategória

Ruže mojej duše

Ruže,
krásne kvety zo záhrady duše
Ich vôňa
Hladí
Oblohu a zem a
Moje srdce
Hľadí
Na ne
Plesá radosťou
A ruže
Tie posielam cestou - necestou
Za láskou
A hovorím im
Že už láskou horím.

Meno a priezvisko: Lukáš Legeza

Dátum narodenia: 1.7. 1995

Vek: 15

Adresa: Tyršova D2/F, Sobrance

e-mail: lukasko2241@azet.sk

Mobil: 0949654900

Škola: CSOŠ sv. Cyrila a Metoda Michalovce, Tehliarska 2

Trieda: I.A

III. kategória

Ruža lásky

Môj deň je bezmesačná noc
A ty si ruža, čo chýba mojím dňom
Ty máš tú moc
Tak vezmi svoje svetlo a vstúp do mojich dní

Len spolu dokážeme byť rozžiarený, teplý a farebný
Slniečny deň
Ruže a láska
Túžim ich rozdávať

Naša zem rozkvitne
Ako moja duša

Budeme pre zalúbených
Ružový
Mesačný svit
Žiarivý a veľký, ktorý zaplaví celú zem
Oživí srdcia
Milenci sa budú prechádzať držiac sa za ruky

Naplňme svet láskou

Dievča bude kráskou
Pre chlapca
A zmámené láskou

Meno a priezvisko: **Miroslava Iškyová**
Dátum narodenia: 9. 4. 1992
Vek: 17 rokov
Adresa: Stretava 99
072 13 Palín
0908 134 971
e-mail: emika@azet.sk
Škola: Cirkevná SOŠ sv. Cyrila a Metoda Michalovce
Tehliarska 2
Michalovce
071 01

III. kategória

Prečo ruža?

Pozerám na nebo
Bez jediného obláčika
A vidím ruže
Tvoje oči
Ako na mňa hľadajú

Vstúpim do záhrady
Ruže sa na mňa usmievajú

Ranné slnko
Mi podáva
Žiarivé vlasy a hladí lupene ruží

Mesačná ruža
ma lieči z horúčky

Hľadím do svojej duše
Ruže hovoria

Mohutný strom
Sedí so mnou
Uprostred lúky
Prší z neho na moje ruže zelený dážď
Zatvorím oči, dýcham
A cítim ako na mňa sypeš vôňu
Prečo si v ruži

Meno a priezvisko: **Miroslava Iškyová**
Dátum narodenia: 9. 4. 1992
Vek: 17 rokov
Adresa: Stretava 99
072 13 Palín
0908 134 971
e-mail: emika@azet.sk
Škola: Cirkevná SOŠ sv. Cyrila a Metoda Michalovce
Tehliarska 2
Michalovce
071 01

III. kategória

Bezstarostnosť

Zrodená v lone kvetu
otvárajúcemu sa žitiu radosti,
drobnými dotykmi skúšam svet.

Niečo hreje,
niečo páli,
niečo mrazí,
niečo sa v mojej mysli práve rodí.

Cesta k výšinám
dávajúc krídla myšlienkam
a silu

žiť, bláznit', utápať sa v kráse
a letieť, letieť v dial' ...

V rozpuku mladosti
potkýnam sa o hlúposti.

Dlhými vlasmi lemovaný obraz
tváre v zrkadle čiernych očí
skrýva sen.

O bezstarostnosti
horúceho, mokrého
a úžasného leta.

Malinový úsmev
mi pomáha
víťaziť nad závisťou, nenávisťou
a objímajúc krásu dňa a čistoty,
kráčam šťastiu v ústrety.

Meno a priezvisko: Dominika Stretavská
Dátum narodenia: 29.1.1995
Vek: 15

Adresa: Klokočov 13, 07236 Kaluža
e-mail: anielik7890@azet.sk
Mobil: 0905142327

Škola: CSOŠ sv. Cyrila a Metoda Michalovce, Tehliarska 2
Trieda: I.A

Hamburgerová láska

Vonku fúkal nepríjemný vietor. Rozčesával mi vlasy na všetky strany, strapatil ma a fúkal mi priamo do tváre. Pripomínal mi neurotického kaderníka. Musel som sa vzdať. Bol vytrvalejší ako ja. Po neúspešnom boji som sa prestal venovať svojim vlasom a svojmu účesu. Ruky som si nechal radšej schované vo vreckách. Viac ma štválo, že nemám dáždňik. Aj keď by mi zrejme veľmi neposlúžil pri takom vetre. Všetci okoloidúci bojovali s dáždňikmi, ktoré im vietor vyvracal a prudko vytrhával z rúk.

Rýchlo som sa ponáhlal najesť sa do Burgeru. V žalúdku mi už vyhrávali hudci. Ešte päťsto metrov a som tam. Nechcelo sa mi ísť tak ďaleko, ale nemal som na výber. Bol som premočený, vyzimený, znechutený z takého počasia, vôbec som nesúhlasil, aby dnes pršalo. A bol som hladný. Aj tašku som mal premočenú. Neznášam vietor, dážd' a hlad! Ešte päťdesiat metrov! Kvapky dažďa mi stekali po tvári. Zahrmelo. Búrky odmietam. Mám k nim zásadne negatívny postoj. Už len tridsať metrov. Začínam byť optimista. Kazia mi to stupňujúce sa ozveny v žalúdku. Umriem od hladu, ak sa nenajem do desiatich minút. Zrýchľovala ma vízia chrumkavej bagety so syrom, paradajkami, šunkou a inými oblohami. Predstava, že sedím, hoci v teple, mimo dosahu vetra, avšak zmáčaný, tiež nebola bohvieako príjemná.

Moje vedomie to už nevydržalo, vyšmyklo sa zo mňa a vkĺzlo dnu. Zatiaľ čo moja ruka ešte len zoviera kľučku a otvára dvere. Moja, povedzmeže, trochu silnejšia postava, takmer zaplnila dvere. Vidím, ako sedím za stolom a tlačím do seba bagetu. Stojím pri dverách a skenujem priestor. Keďže som dosť objemný, čo znamená, trochu nemotorný, naviac však, značne zrýchlený a nedočkavý, dávam si pozor, aby som sa napríklad nepošmykol. Neznášam blbé poznámky. Hlavne na svoju váhu.

Oči ma tento raz neklamú. Miestnosť je pomerne veľká, stoly so stoličkami funkčne rozmiestnené, všade okolo sa hýbu ľudia nesúc svoju porciu jedla. Sklamanie prichádza pri pohľade na dlhý rad, ktorý sa končil niekde veľmi, veľmi ďaleko.

Hľadal som aspoň voľný stôl, aby som si odložil svoje mokré veci. Musel som sa postaviť na špičky, natiahnuť krk a bradu, aby som lepšie videl na celú miestnosť. Úplne vzadu bolo pár stolov voľných. Napodiv obratne som prekízal pomedzi mne podobných hladošov. Objavil som voľný stôl. Veľmi sa mi nepozdával, bol trochu

špinavý, ale stihol som sa vyrovnat' s touto skutočnosťou skôr, ako by mi niekto vyfúkol tento voľný flek.

Opäť sa ozval môj žalúdok, akože už je najvyšší čas na prísun jedla.

V nejakom časopise som čítal, že v podobných prípadoch pomáha, ak sa buchnete po bruchu. Nevieť či to funguje, ale za skúšku nič nedám. Čudné, ale zdá sa, že zabralo. Sústredil som sa na bolesť a nie na hlad. Dúfam, že som si neublížil.

Pritiahol som týmto zákrokom na seba niekoľko nechápavých pohľadov. Rýchlo som sa postavil do radu. Zdalo sa mi, že sa vôbec nehýbe. Trvalo niekoľko minút, kým som konečne prišiel na rad. Preskakoval som z nohy na nohu.

„Tak, čo to bude?“ opýtala sa ma nevrlá postaršia pani, na ktorej bolo jasne vidieť, že ju táto práca vôbec nebaví. Ja by som sa na jej mieste vedel tešiť, takto som si niekedy predstavoval svoj život. Až kým ma moji rodičia nedonútili ísť na obchodnú akadémiu.

„Dám si jeden hamburger a hranolky.“ odvrkol som.

Trvalo celú večnosť, kým som sa dočkal tejto porcie. Naprázdno som hltal vôňu horúcich hranolkov. Chcel som už jesť. Rýchlo som schmatol tácku a šprintoval k svojmu miestu.

Vo chvíli sa však moje nohy zastavili. Zrak sa mi oprel o môj stôl. Čo to má byť? Ona nevie, že tu už niekto sedí? Moje pohoršenie sa razom zmenilo na tichú radosť.

„Je nádherná.“ ozvalo sa mi zvnútra.

Iný hlas ku mne prichádzal z tohto sveta:

„Čo tu stojíš? Chod' si už sadnúť.“

Rukou som si prešiel po mastných vlasoch, ktoré mi padali do očí. Nanešťastie veľmi neskoro som si všimol moje čerstvo zašpinené tričko. Netušil som, od čoho.

Čo teraz? Ako to býva v tej reklame? Aáá, už viem:

„A čo teraz? Teraz si dáme dely!“

Škvrtku na tričku som zakryl šálom, ktorý som mal na sebe. tak a je to. Wau, je fakt nádherná!

„Ehm, ahoj, ja... si len sadnem na svoje miesto.“ ukázal som smerom na prázdnu stoličku.

„Oh, prepáč, nevšimla som si, že tu už niekto sedí!“

Čo teraz? Mám sa jej predstaviť? Alebo čo mám vlastne robiť?

Sadol som si na svoje miesto. Sedel som presne oproti nej. Bol som veľmi rád, že stôl zakrýval pohľad na moje nohy. Bežne sa mi stávalo, keď som bol nervózny, že sa mi triasli. Bolo to trápne, ale nedokázal som to ovládať.

Ktovie, ako sa volá? Možno má pekné, zvučné meno, ako napríklad Natália, Nikola a podobné. Ale čo ak nie? Čo ak má meno, za ktoré sa ľudia zvyknú hanbiť.

Napríklad Bernardína! Nechcel by som byť v jej koži, keď sa musí niekomu predstaviť. Strašné meno aj pre jazykovedcov.

Opatrne som zahryzol do hamburgeru. Niektorí ľudia vravia, že toto mäso, nás pomaly zabíja. Ale ja tomu neverím. Čo ak je vegetariánka? Nebadane som sa pozrel na jej tácku. Zbadal som len zeleninovú bagetu a colu light. Mal som pravdu. Bolo jasné, že sa o seba stará. Hamburger mi uviazol v hrdle. Možno by bolo najlepšie nejstť toľko. Mal by som korigovať svoj sebavne, neospravedlňovať sa sám pred sebou, nastaviť si zrkadlo neskreslené vlastnými výhovorkami. Mal by som schudnúť. Začnem cvičiť! Aby som, na fotkách s ňou, vyzeral dobre. To na čo myslím, preboha! Čo ak má chlapca? Najlepšie by bolo spýtať sa jej na to, aby som vedel, či mám akú-takú šancu.

„Máš chlapca?“ Znenazdajky som vypočil túto somarinu.

Modrooké dievča na mňa pozrelo. Všimol som si, že prestala jesť bagetu. Chvíľu trvalo, kým jej to došlo. Napodiv ma nezotrela hneď na začiatku.

„Nie nemám chlapca. Prečo sa pýtaš?“ slušne odpovedala.

Že by som ju predsa len niečím zaujal?

„Len tak.“ rýchlo som si vymyslel odpoveď, a zahryzol som do hamburgera. Asi to bolo dosť veľké sústo, lebo moje žuvacie svaly zlyhali. Nahrnulo sa mi do úst plno slín. Nedalo sa to ani požuť ani prehltnúť. Báľ som sa že mi sliny začnú z úst vytekať. Jedným okom som na ňu zazeral. Čakal som nejakú odozvu, ale nič sa nestalo. Kus hamburgera sa mi konečne podarilo v ústach čiastočne rozložiť a spustiť do tráviaceho traktu.

Kam by som ju mohol pozvať? Do kina? Alebo na romantickú prechádzku po parku, kde by sme si spravili malý piknik. Prichystal by som všetky dobroty, ktoré poznám. Naše slová by sa vznášali vysoko k hviezdám, ktoré by nám spievali romantické piesne. Ale čo ak chce ísť niekde inde? Tak toto teraz nebudem riešiť, určite je romantička. Musím zistiť, či nie je na niečo alergická. Aby som predišiel nejakým nehodám. Potom by sa jej rodičia so mnou asi nechceli zoznámiť. Čo ak ma jej rodičia nebudú mať radi? To je jedno! Hlavne, že budem s ňou. Hamburger sa

pomaly v mojich ústach strácal a moje myšlienky tiež nadobúdali rýchly spád. Nevedel by som reálne definovať, akú mal ten hamburger chuť, avšak okorenený a dochutený dravými myšlienkami, ktoré mi vírili v hlave, bol pomerne pikantný. Ale bol posledný! Musím sa kvôli nej zmeniť. Je rozhodnuté! Žalúdok ohlasuje smäd. Vlastne som si nekúpil žiaden drink. Nie, nemôžem si od nej vypýtať, to čo ma napadlo!

Tomu nemôžem uveriť! Počujem svoj vlastný hlas, ako hovorí:

„Prepáč, nedala by si mi trochu tvojej coly? Nemám už peniaze. Prisahám, bude to len jeden hlt.“

Čo mi šibe? Mlč!

Dievča mi prisunulo svoj pohár so slovami:

„Som Vierka.“

Úžas! Jej to nepripadá drzé? Toto som teda nečakal. Čo som vlastne čakal? Na jej meno. Naozaj má nádherné meno. Páči sa mi, fakt. Na svadobných pozvánkach by naše mená ladili. Ja osobne by som chcel malú svadbu. Ale čo ak má Vierka veľkú rodinu? Bolo by treba väčšiu sálu, viac peňazí a tak ďalej. Neviem, ako by som to zvládol. Pozveme len rodinu a priateľov.

Musel by som nájsť dobré miesto, kde ju požiadam o ruku. Ale kde také nájdem. Nevidel som veľa romantických filmov, neviem, po čom dievča túži. Ako to všetko zvládnem? Možno by bolo vhodné pozvať ju na večeru. Ale čo ak si to ona predstavuje inak? Čo potom? Dúfam, že bude pekne a pôjdeme niekde na prechádzku. Ale nie, lepšie by bolo, keby pršalo, aby som ju objímal a zohrieval a pritom sa jej opýtal:

„Vezmeš si ma?“

Tak toto nie! Čo som to spravil? Naozaj som to povedal nahlas? Dúfam, že to bol len zlý sen. Vierka na mňa pozerala vystrašeným pohľadom, akože, čo to má byť? Až teraz som si všimol, že sa pohľady hladošov začínajú na nás nepríjemne lepiť. To je téma na zjedenie! Jediné, čo som dokázal, bolo otvoriť ústa a nevydať ani hlások. Vierka sa medzi tým chvatne postavila a zdrhla najbližším východom, ktorý jej stál v ceste. Rýchlo som schmatol hranolky, a pokračoval v jedení, akoby sa nič nestalo.

Meno a priezvisko: Lucia Ferková
Dátum narodenia: 12. 11. 1991
Vek: 19 rokov
Adresa: Konečná 2, 07101 Michalovce
e-mail: anjelik4201@azet.sk
Škola: Cirkevná SOŠ sv. Cyrila a Metoda Michalovce, Tehliarska 2, 071 01

Kráľ

Nie som kúzelník ani
kráľ
Len čistý kryštál
v srdci mám
Nemôžem ti hviezdy dať
Ale viem ťa mať rád
Nie som doktor, čo lieči rany
No viem byť blízko
tebou privítaný
Mám toľko citov, nehy a sily v dlani
S túžbou budem ťa chrániť
poklad môj drahý.

Meno a priezvisko: Lukáš Legeza

Dátum narodenia: 1.7. 1995

Vek: 15

Adresa: Tyršova D2/F, Sobrance

e-mail: lukasko2241@azet.sk

Mobil: 0949654900

Škola: CSOŠ sv. Cyrila a Metoda Michalovce, Tehliarska 2

Trieda: I.A

Taký

Som taký
Aký som
Učím sa žiť
Sám so sebou
Ochutnávam život
Znova
Som rád, že si blízko
Láska moja

Miešam farby snov
Je milé byť s tebou
Nakreslím ti dúhu sveta
Bude žiariť len pre teba
Dotkni sa ma
Nehou dlane
Moja túžba dľaňou vzplanie

Tak časom plynie rieka
Ako v nás dozrieva
Dieťa
Robím chyby
Ako každý
S láskou
Sa učím žiť
A teba
nikdy nezranit'

Meno a priezvisko: Lukáš Legeza

Dátum narodenia: 1.7. 1995

Vek: 15

Adresa: Tyršova D2/F, Sobrance

e-mail: lukasko2241@azet.sk

Mobil: 0949654900

Škola: CSOŠ sv. Cyrila a Metoda Michalovce, Tehliarska 2

Trieda: I.A

ODVÁŽNY SLIMÁČIK

Za siedmimi riečkami a za siedmimi lúčkami v malom lesíku, ktorý sa volal Nepekný, žil slimáčik menom Spomalený. Spomalený slimáčik vyrastal sám. Sám sa musel všetko učiť, nemal nikoho, kto by mu ukázal, ako má chodiť, ako má jesť, čo má jesť a kto vlastne je. Len sem-tam sa mu prihovarila sova ktorá , sa volala Premúdra. Raz za týždeň priletela na strom, pod ktorým býval slimáčik Spomalený a povedala mu niečo ako:

„Dnes je ale krásna modrá obloha!“, alebo: „Dnes je toľko mrakov!“...

A slimáčik, nech sa snažil – ako sa snažil, nech pozeral – ako pozeral, nikdy nevidel nebo. Nikdy nevidel mraky.

V Nepeknom lese videl vždy len blato, zhnité lístie, čo sa povalovalo na zemi, odpadky, ktoré občas spadli zhora a len tak-tak, že nespadli rovno na slimáčika.

Spomalený slimáčik bol vždy smutný a tešil sa len, keď priletela sova Premúdra. Jedného dňa mu povedala niečo, čo ho donútilo odísť. Odísť z lesa Nepekného, vybrať sa kamsi, nevedno kam, kde ho ťahala túžba uvidieť nebo, modré nebo, pestrofarebné kvety, lúku a motýle.

Povedala mu:

„Slimáčik, vieš o tom, že prichádza leto? Leto je čas, kedy je tráva zelenšia ako listy na zemi a všade sú farebné kvety a nebo je modrejšie ako všetko modré na zemi a keď prší a svieti slnko, zdobí ho dúha.“

Spomalený už nechcel žiť v špine a začal cestovať. On, ktorý sa nikdy nepohol od svojho domčeka - stromčeka ani na vzdialenosť dvoch konárikov a strašne sa bál tmy, rozhodol sa vidieť farby.

Rozlúčil sa so svojím domovom a vybral sa na cestu. Po jedinom dni cestovania, keď už bol na smrť ustatý, obzrel sa, avšak stále videl svoj strom. Na chvíľu zaváhal, srdce sa mu rozbúchalo ako zvon, no v duchu si povedal, že pôjde ďalej, sám sa musel posmeľovať a dodávať si odvahy, kým bol strom tak ďaleko, že ho už nebolo vidno. Nebolo ho vidno aj preto, lebo veľká, čierna tma sa zavesila na stromy a na príbytky všetkých zvieratiek v lese. Vypliešťala na Spomaleného veľké čierne oči, rozvlnila chlad a hrôzostrašné zvuky. Pískanie, praskanie, húkanie, kŕkanie sa zakrádalo spoza každého strašidelne oblečeného stromu s dlhými hrozivo dvíhajúcimi sa rukami. Podivné zvuky niekedy náhle zosilneli a slimáčika Spomaleného takmer na smrť vyľakali. Všetko tajomné sa v lese prebudilo a naháňalo každému neskúsenému tvorovi strach. Len sem-tam pomedzi listy

vykukol lúč mesačného svetla. Spomalený už nevládal, spomaľoval a spomaľoval, úplne spomalil, až napokon ho únava úplne zdolala a skrútený pod listom zaspal. V sne sa mu miešali strašidelné výjavy z nočného lesa s pestrými obrazmi vysnívaného cieľa. Ešte aj sen sa mu premietal ako spomalený film.

Zrazu pocítil, ako ho niečo pošteklilo na nohu, ktorá mu vytŕčala spod skrúteného listu. Bol to ranný lúč slnka predierajúci sa pomedzi stromy. Svetlo mu odohnalo všetky sny. Úplne zabudol, kde je, čo tam robí a prečo nie je doma. Preľaknutý otvoril oči, rozťahal tykadlá a zistil, že je takmer na konci Nepekného lesa. Ostré svetlo mu vrátilo pamäť. I keď už dovidel na kraj lesa, vedel, že cesta mu bude ubiehať stále rovnako pomaly.

Zjedol, čo našiel a pokračoval v ceste. Asi po troch hodinách cesty, stretol veľké čierne čudo. Bol to chrobáčik - Roháčik. Mal veľké klepetá, ostré a boli presne pred ním. No Roháčik bol mierumilovný a svoje klepetá nevyužíval na strašenie ani na ubližovanie slabším. Milo sa na slimáčikovi prihovril:

„Ahoj slimáčik. Odkiaľ prichádzaš?“

Slimáčik zo strachom v hlase odpovedal:

„Odtiaľ z lesa. Slimáčím krokom je to deň cesty opačným smerom.“

„A kam ideš?“ spýtal sa stále zvedavý Roháčik.

„Na lúku. Pozrieť si trávu zelenšiu, ako listy a nebo modrejšie, ako všetko modré.“

Roháčik sa zatváril neveriacky:

„Čože? Také čosi! Idem s tebou.“ odpovedal rozhodným hlasom.

Spomalený zisťujúc, že Roháčik je dobrý chrobák, nadšene prikývol.

„Aspoň ma bude ochraňovať.“ pomyslel si.

V ceste teda slimáčik už nepokračoval sám. Spomalený chytil druhý dych a Roháčik, aj keď bol starý, ešte vždy bol rýchlejší, ako Spomalený. Šli a šli a vždy boli bližšie k svetlu a farebnosti. No prišiel večer a s večerom aj tma, rozhodli sa preto, že si pospia. No keď sa uložili a zaspali zbadal ich had a chcel slimáčikovi ublížiť. Had veľký, slizký a zlomyseľný vedel, že slimáčik je pomalý a slabý. Chcel, aby sa ho slimáčik bál, no nevšimol si, že neďaleko pri ňom oddychuje aj Roháčik.

Had sa priplazil k slimáčikovi a chvostom ho udrel po ulite. Slimáčik, slabý a bezbranný len vykrikoval od strachu, že prichádza jeho koniec. Na to sa zobudil Roháčik a hneď zasiahol. Zacvakal klepetami, had sa zľakol a odplazil sa so sklamaním, že jeho zlomyseľný plán nevyšiel. Slimáčik bol veľmi vďačný chrobáčikovi za záchranu života a za to, že uvidí farby. Aj keď sa Spomalený slimáčik

veľmi bál, Roháčik ho uistil, že ho ochráni. Skoro ráno ich prebudila sova Premúdra.

Neverila vlastným očiam:

„Slimáčik, slimáčik!“ kričala.

„Vstávaj, už si tak blízko!“

Spomalený slimáčik sa prebudil a videl, že pred sebou kľukatý chodník ústiaci na lúku. Prebudil Roháčika a hneď pokračovali v ceste. Kráčali rýchlejšie, veselšie a občas si aj pospevovali. Už len pár minút a uvidí, čo ešte nevidel. Spozná, čo nepoznal. Tešil sa a bol vzrušený a zvedavy. Kto tam žije, koho spozná, či ho medzi seba príjmu. Bol plný očakávania, keď sa priamo pred ním zjavila pestrá paleta farieb. Sova mala pravdu. Toľko krásy nikdy nevidel. V takej zelenej tráve nikdy nebol. Pozrel hore a nevidel listy, videl nebo. Modré, najmodrejšie, o akom nedokázal ani snívať. Všetok strach ho opustil. Bolo tam toľko chrobáčikov, lienok, usilovných včielok. Všetci si Spomaleného slimáčika obľúbili a slimáčik bol šťastný, že sa nebál počúvať svoje srdce. Spomalený slimáčik žil na lúčke šťastne ešte veľmi dlho. Dlhšie ako žijú obyčajní slimáci.

Meno a priezvisko: **Miroslava Iškyová**

Dátum narodenia: 9. 4. 1992

Vek: 17 rokov

Adresa: Stretava 99
072 13 Palín
0908 134 971

e-mail: emika@azet.sk

Škola: Cirkevná SOŠ sv. Cyrila a Metoda Michalovce
Tehliarska 2
Michalovce
071 01

Čo viem o vesmíre?

Začínam si uvedomovať, že ja a ľudstvo máme odlišné názory na vesmír, akosi inak ho chápeme a vnímame.

Einstein povedal, že iba dve veci sú nekonečné - vesmír a ľudská hlúposť. Väčšina ľudí, v tejto dobe pokroku, sa správa enormne hlúpo a ich ponímanie vesmíru, života mimo našej planéty, je veľmi podobné zmýšľaniu ľudí zo stredoveku, ktorý nechceli za žiadnych okolností uznať, že zem je guľatá, až do chvíle, kým nebola oboplávaná Fernandom Magalhãesom, a kým nedostali dôkaz, ktorý sa nedal nijako vyvrátiť. Preto sa spytujem sám seba, prečo sú ľudia natoľko zaslepený tým, čo vedia a tým čo si myslia, že vedia a neuznajú, že znalosti našej civilizácie sú chabé a primitívne. Toto primitívne zmýšľanie bráni našej civilizácii posunúť sa ďalej dopredu, pochopiť podstatu vesmíru a hlavne podstatu nás samotných.

Einstein tiež povedal, že dôležité je neprestať sa pýtať. Väčšina ľudí lipne na svojom pohodlí, nechce nič meniť a nechce sa nič pýtať, aby nestratili svoje pohodlie. No však „...strácať je v živote potrebnéjšie ako získať. Veď ani zrno nevyklíči, kým neumrie.“ (B.L.Pasternak) Ak sa medzi tou masou ľudí nájde aspoň niekto, kto sa začne pýtať, väčšinou to zoberie zo zlého konca. Väčšina týchto ľudí pohorí na tom, že chcú vedieť hneď všetko, chcú odhaliť veľké tajomstvá, pričom zabúdajú na to, že sa nedá pochopiť celý vesmír naraz, pretože „keď sa budete snažiť pochopiť celý vesmír, nepochopíte vôbec nič. Keď sa pokúsíte pochopiť sami seba, pochopíte celý vesmír.“ (Budha)

Každý človek by mal predtým ako sa pustí do odhaľovania vesmíru a jeho podstaty, najprv pochopiť sám seba a svoje miesto vo vesmíre. Naša civilizácia preto nemôže pochopiť vesmír logickým myslením, pokiaľ nedokáže pochopiť sama seba a nájsť zmysel svojej existencie. Vedecký pohľad na vesmír presne vystihuje výrok Stephana Hawkinga: „Môj cieľ je prostý, je to úplné chápanie vesmíru, prečo je taký, aký je a prečo vôbec existuje.“ Je to pekná idea, ale nemali by sme zabúdať na to, že v prvom rade musíme pochopiť sami seba, to prečo sme takí, akí sme a prečo vôbec existujeme. Kým neodhalíme a nebudeme schopní pochopiť náš pôvod a príčinu existencie nebudeme schopní pochopiť pôvod a príčinu existencie vesmíru.

Ďalší zo spôsobov chápania a vysvetľovania vzniku celého vesmíru, čiže všetkého v našom bližšom či vzdialenejšom okolí, sú náboženské ideológie, ktoré pripisujú nadľudské schopnosti, od stvorenia vesmíru až po jeho nastavajúci zánik (údajný blízky zánik), rôznym vyšším bytostiam – bohom. Avšak aj tieto ideologické tvrdenia majú isté medzery a najväčšou z nich je chýbajúce vysvetlenie pre vznik týchto božstiev. Podobne ako vedecké teórie o vzniku vesmíru, ani náboženské sa nedajú ani úplne poprieť ani potvrdiť. Ale v miestach, kde dochádza k ich prieniku a zhode sa s nimi zhodujem aj ja. Je tu akási snaha pochopiť všetky teórie a vytvoriť jednotnejší pohľad, otvorenosť systému, ktorý by prekonal náboženský dogmatizmus či historickú skostnatenosť, ktorý by nenechal človeka tápať vo svojej fantázii pri vysvetľovaní rôznych prírodných záhad alebo ľudských?! výtvorov, ako napríklad, monumentálnych starovekých stavieb, či znalostí starovekých civilizácií zásahom vyšších bytostí mimozemského pôvodu.

Život za našou planétou sa v poslednom čase stáva témou, o ktorej sa dosť diskutuje. Najčastejšie je táto téma spájaná s vládou USA a zónou 51 a vzhľadom na to, že ľudstvo ani netuší, aký je vesmír veľký, nakoľko pozná iba jeho takmer nebadateľnú časť, je takmer nemožné popierať, či dokonca vyvracať, teóriu existencie iných foriem života mimozemských civilizácií.

Einstein vyslovil aj to, že čím viac viem, tým viac si uvedomujem, že nič neviem. To je to, čo by malo pochopiť celé ľudstvo. Čím viac vecí budeme vedieť, tým viac bude nezodpovedaných otázok a čím sme múdrejší, tým viac by sme si to mali uvedomiť.

Preto sú všetky teórie o vesmíre vlastne iba hypotézy.

Meno a priezvisko: **Mirko Fodor**
Škola: SOŠ sv. Cyrila a Metoda, Tehliarska 2, 071 01 Michalovce
Ročník: tretí
Adresa: ČSL. Armády 63, 07101 Michalovce
e-mail: TYR15@azet.sk

3. kategória – študenti SŠ

Vesmír o sto rokov

Ako bude vyzerat' vesmír o sto rokov? Na túto otázku sa pokúšajú odpovedať mnohí vedci. Skúmajú ho zo všetkých aspektov, do šírky i do hĺbky, vyslovujú rôzne hypotézy, uveriteľné i neuveriteľné a je ich čoraz viac... akoby nás z kómy nevedomosti zrazu prebrala explózia, ktorá zmenila ľudí na informačných dravcov a spôsobila v nás podivné zrýchlenie. Rok uplynie za mesiac, mesiac za týždeň, týždeň sa nám javí ako deň, deň ako hodina,... potom zrazu Vesmír kýchne, sto rokov uplynie za niekoľko sekúnd a naša budúcnosť je tu! Nastane rýchlejšie, ako prebehnú naše myšlienky o nej.

Slovo - Vesmír - je veľkolepé a slovo - Univerzum - pôsobí takmer monumentálne pre človeka, ktorý ho chápe vo svojej večnosti a nekonečnosti. Je vôbec Vesmír, pre obyčajnú ľudskú bytosť, poznateľný? Môžeme predpokladať jeho vývoj a predstaviť si jeho bytostné premeny a podoby? Je to megapriestor alebo gigabytosť?

Niektorí vedci tvrdia, že Vesmír môžeme spoznávať len pomocou vzorcov, rovníc a rôznych matematických výpočtov. Avšak predstaviť si ho môžeme len vďaka našej fantázii a obrazotvornosti. Vesmír je teda natoľko humánný, že neodobral šancu spoznať ho, ani tým, ktorí neoplyvajú logickým myslením a matematické rovnice sú pre nich labyrintom.

Existujú hranice ľudského poznania? Pokiaľ až siahajú a kde končia? V jadre Zeme alebo vo vesmírnych sférach? Čo všetko si dokáže ľudský mozog predstaviť? Aké nové technológie a nanotechnológie, ktoré práve vyvinuli špičkoví odborníci? Budeme lietať vo vesmíre, cestovať časom? Možno cesta z jednej planéty na druhú už nebude trvať niekoľko svetelných rokov, ale postojíme si iba pár hodín v dopravnej špičke. Vesmírne prechádzky nebudú, pre nás smrteľníkov, len obyčajným snom. Budeme si môcť dovoliť dom na planéte, o ktorej zatiaľ nevieme, že existuje.

Pýtame sa: „Kto je vo vesmíre okrem nás?“ Budú naše kontakty s mimozemskou civilizáciou podobné akčným filmom? Akým jazykom budeme spolu komunikovať - „univerzálnou“ angličtinou? Aký bude život na iných planétach? Nasledujúce generácie si budú musieť zvyknúť na iné prostredie, ale najmä inú technológiu. Možno si správy budeme posielat' mysl'ou, alebo prasto len nejakým obyčajným dotykom. Našimi pomocníkmi budú roboti s umelou inteligenciou, ktorí sa nás pokúsia vyhubiť, ako v rôznych science fiction filmoch.

Ale čo je vlastne skutočnosť? Možno tu náš svet už o sto rokov nebude. Uveríme proroktvám, alebo nás zničia civilizačné choroby. Čo ak sa rozpadne, na mnoho malých častí a na každej z nich vznikne nový svet, nové kultúry, civilizácie. Možno sa budeme musieť naučiť žiť na iných planétach a za iných podmienok. Vývoj smeruje od menej dokonalého k dokonalejšiemu, vyspelejšiemu, inteligentnejšiemu.

Zatiaľ však dokonalosť ľudskej duše a ľudského ducha zaostáva za dokonalosťou technológií, ktoré ľudský génus vymyslel. Ale svet nemusí byť dokonalý! A napriek tomu môže byť krásny.

Ktovie z koľkých Vesmírov sa skladá Univerzum. Človek sám je Vesmírom, mrakom hmotných elementárnych častíc, mikroorganizmov, ktoré žijú vlastným životom na planéte Človek. A koľko ľudí žije na planéte Zem, koľko planét a nebeských telies sa vznáša vo vesmírnom priestore.

A čo je to sto rokov oproti večnosti! Čo znamená jedna predstava človeka o budúcnosti?

Meno a priezvisko: **Lucia Ferková**
Škola: SOŠ sv. Cyrila a Metoda, Tehliarska 2, 071 01 Michalovce
Ročník: prvý (nadstavbové štúdium)
Adresa: Konečná 2, 07101 Michalovce
e-mail: anjelik4201@azet.sk